

คณะ/หน่วยงาน โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
 ประเด็นความรู้ เรื่อง การจัดการเรียนการสอนที่บูรณาการศาสตร์พระราชา

หลักการและเหตุผล ความสำคัญของปัญหา

การจัดการความรู้ (Knowledge management : KM) เป็นเครื่องมือหนึ่งในการพัฒนาคน พัฒนาองค์กร ไปสู่ความสำเร็จ วิสัยทัศน์ที่คาดหวังไว้ โดยในกระบวนการ มีการดำเนินการให้เกิด ความรู้ แนวคิดการ พัฒนา นวัตกรรม นอกจากนั้นแล้วในกระบวนการ ยังต้องมีส่วนของการรวบรวม การสร้าง พัฒนา ปรับปรุง และกระจายความรู้ขององค์กร เพื่อให้เกิดการต่อยอดของความรู้ นำความรู้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์ กระบวนการดังกล่าว ก่อให้เกิดวัฒนธรรมแห่งการเรียนรู้ภายในองค์กรขึ้น เพื่อให้ทุกคนในองค์กรสามารถเข้าถึงความรู้ และพัฒนาตนเองให้เป็นผู้รู้ นำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงาน ให้เกิดประสิทธิภาพ และประสิทธิผล

โดยในประเทศไทยได้มีการกำหนดขั้นตอนของการทำ KM ตามรูปแบบการจัดการความรู้ตามแนวทางสำนักงาน ก.พ.ร. ประกอบด้วย กระบวนการจัดการ ความรู้ 7 ขั้นตอน ดังรูปที่ 1

รูปที่ 1 กระบวนการจัดการ ความรู้ 7 ขั้นตอน
 (ที่มา: www.okmd.or.th/upload/pdf/chapter1_kc.pdf)

โดยมีรายละเอียด ดังนี้

- 1) การบ่งชี้ความรู้ เป็นการระบุเกี่ยวกับความรู้ที่องค์กรจำเป็นต้องมีต้องใช้ เพื่อให้บรรลุ เป้าหมายตามวิสัยทัศน์ พันธกิจขององค์กร
- 2) การสร้างและแสวงหาความรู้ เป็นการสร้างความรู้ใหม่ แสวงหาความรู้จากภายนอก รักษาความรู้เดิม แยกความรู้ที่ใช้ไม่ได้แล้วออกไป สามารถดำเนินการได้หลายแนวทาง
- 3) การจัดความรู้ให้เป็นระบบ เป็นการวางโครงสร้างความรู้ แบ่งชนิด ประเภท เช่น กฎ ระเบียบ ขั้นตอนการทำงาน ฯลฯ กำหนดวิธีการจัดเก็บและค้นคืน เพื่อให้สืบค้น เรียกคืน และนำไปใช้ได้สะดวก
- 4) การประมวลและกลั่นกรองความรู้ เป็นการกลั่นกรองความถูกต้อง ครบถ้วนทันสมัย ใช้งานได้ของความรู้ ปรับปรุงรูปแบบเอกสารให้เป็นมาตรฐาน ใช้ภาษาเดียวกัน ปรับปรุงเนื้อหาให้สมบูรณ์
- 5) การเข้าถึงความรู้ เป็นการทำให้ผู้ใช้ความรู้เข้าถึงความรู้ที่ต้องการได้ง่ายและสะดวก เช่น ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ (IT) Web board บอร์ดประชาสัมพันธ์ เป็นต้น
- 6) การแบ่งปันแลกเปลี่ยนความรู้ เป็นการนำความรู้ที่ได้จากการปฏิบัติงานมาแลกเปลี่ยนเคล็ดลับ เทคนิคการทำงาน เทคนิคการแก้ปัญหาหรือปรับปรุงคู่มือการปฏิบัติงาน
- 7) การเรียนรู้ เป็นการนำความรู้ที่ได้จากการแบ่งปันแลกเปลี่ยนหรือสืบค้นไปใช้ประโยชน์ในการทำงาน แล้วเกิดความรู้ใหม่ นำมาเข้าระบบจัดเก็บหรือแบ่งปันแลกเปลี่ยน ก็จะได้องค์ความรู้ ใหม่ให้ใช้ประโยชน์ต่อไปได้เรื่อยๆ ควรทำให้การเรียนรู้เป็นส่วนหนึ่งของงาน เกิดระบบ การเรียนรู้จากวงจร
“สร้างองค์ความรู้ นำความรู้ไปใช้ เกิดการเรียนรู้และประสบการณ์ ใหม่” หมุนเวียนต่อไปอย่างต่อเนื่องตามกระบวนการในรูปที่ 1

ซึ่งหัวใจของการจัดการความรู้ คือ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ช่วยเหลือเกื้อกูล ร่วมคิด ร่วมพัฒนาเพื่อรวบรวมองค์ความรู้ ทักษะที่มีอยู่ ซึ่งกระจุกกระจายอยู่ในตัวบุคคล (Tacit knowledge) หรือ เอกสาร คู่มือ กฎระเบียบ วิธีการปฏิบัติงาน สื่อ Internet (Explicit knowledge) มาพัฒนาให้เป็นองค์ความรู้ นวัตกรรมในการขับเคลื่อนองค์กรสู่ความสำเร็จ แต่การที่จะใช้การจัดการความรู้ให้เป็นประโยชน์กับองค์กรอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด ต้องมีการกำหนดประเด็นความรู้ แนวคิดการพัฒนา หรือนวัตกรรม ที่จะตอบโจทย์ของการพัฒนาหรือตอบวิสัยทัศน์ขององค์กร

ดังนั้นในการจัดการความรู้ (KM) ของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏจึงให้ความสำคัญ กับการกำหนดประเด็นความรู้ และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในองค์กรที่จะดึงความรู้ ทักษะ ประสบการณ์ จากตัวบุคคล ทั้งในองค์กรและนอกองค์กร จากการแลกเปลี่ยนในการศึกษาดูงาน อบรมสัมมนา มาเสริมกับความรู้ที่ซัดแน่น เพื่อพัฒนาให้เป็นองค์ความรู้ แต่ความรู้ที่ได้จะมีประโยชน์ต่อการขับเคลื่อนองค์กร ก็ต่อเมื่อได้มีการนำความรู้ไปใช้ และเมื่อนำไปใช้ ก็ต้องเกิดการเรียนรู้ แลกเปลี่ยน พัฒนาและปรับปรุง หมุนเวียนต่อไปอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้บรรลุวิสัยทัศน์ที่องค์กรได้กำหนดไว้และสร้างโรงเรียนให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้

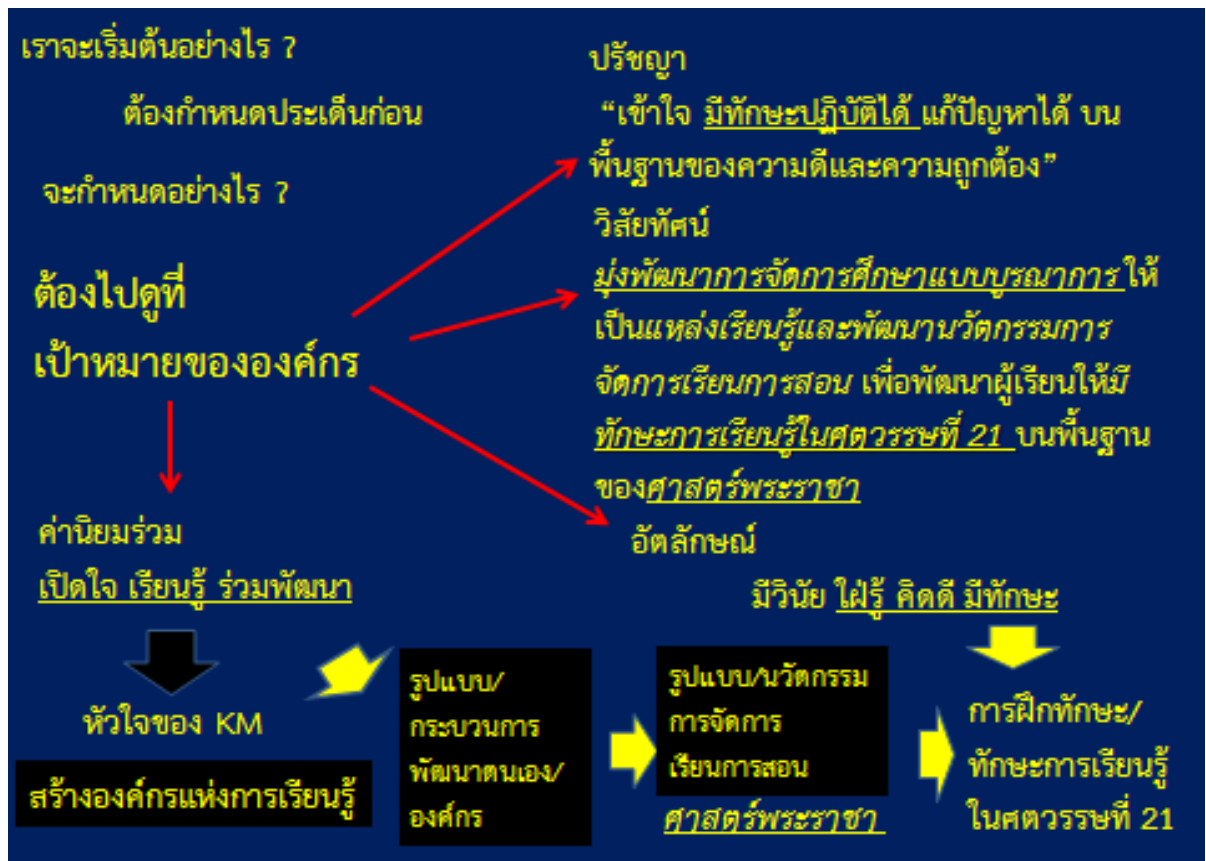
วัตถุประสงค์

1. เพื่อพัฒนาองค์กรให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้
2. เพื่อพัฒนาองค์ความรู้ กระบวนการ ในการขับเคลื่อนการจัดการเรียนการสอนที่บูรณาการศาสตร์พระราชา
3. เพื่อรวบรวมจัดเก็บองค์ความรู้ให้เป็นระบบ และสามารถเผยแพร่ให้ผู้อื่นได้นำไปทดลองปฏิบัติ

แผนการดำเนินงานกิจกรรม

กิจกรรม	ระยะเวลาดำเนินการ										ผู้รับผิดชอบ	
	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.		
1. การกำหนด ความรู้หลักที่ จำเป็น	✓											ผู้บริหาร และ ผู้รับผิดชอบ งาน K.M.
2. การเสาะหา ความรู้ที่ต้องการ	✓	✓										ทุกภาคส่วน
3. การสร้างความรู้ และแนวปฏิบัติ	✓	✓										ทุกภาคส่วน
4. การประยุกต์ใช้ ความรู้/แนวปฏิบัติ		✓	✓	✓	✓	✓						ครู
5. การแลกเปลี่ยน เรียนรู้การนำ ความรู้ การนำแนว ปฏิบัติไปใช้			✓	✓	✓	✓	✓	✓				ทุกภาคส่วน
6. การปรับปรุง แนวปฏิบัติที่ดี								✓	✓	✓		ผู้บริหาร และ ผู้รับผิดชอบ งาน K.M.
7. การประเมินผล การดำเนินงาน และรายงานต่อ มหาวิทยาลัย										✓	✓	ผู้บริหาร และ ผู้รับผิดชอบ งาน K.M.

แนวทางการดำเนินงานการจัดการความรู้ของโรงเรียนสาธิตฯ

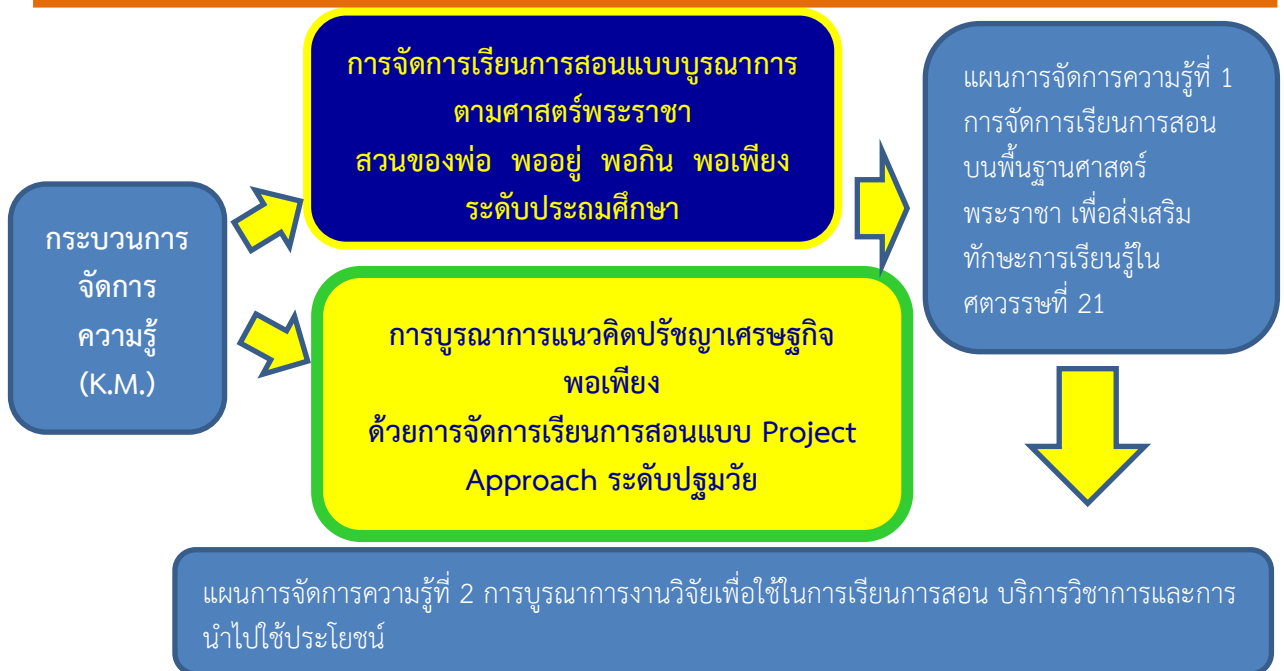
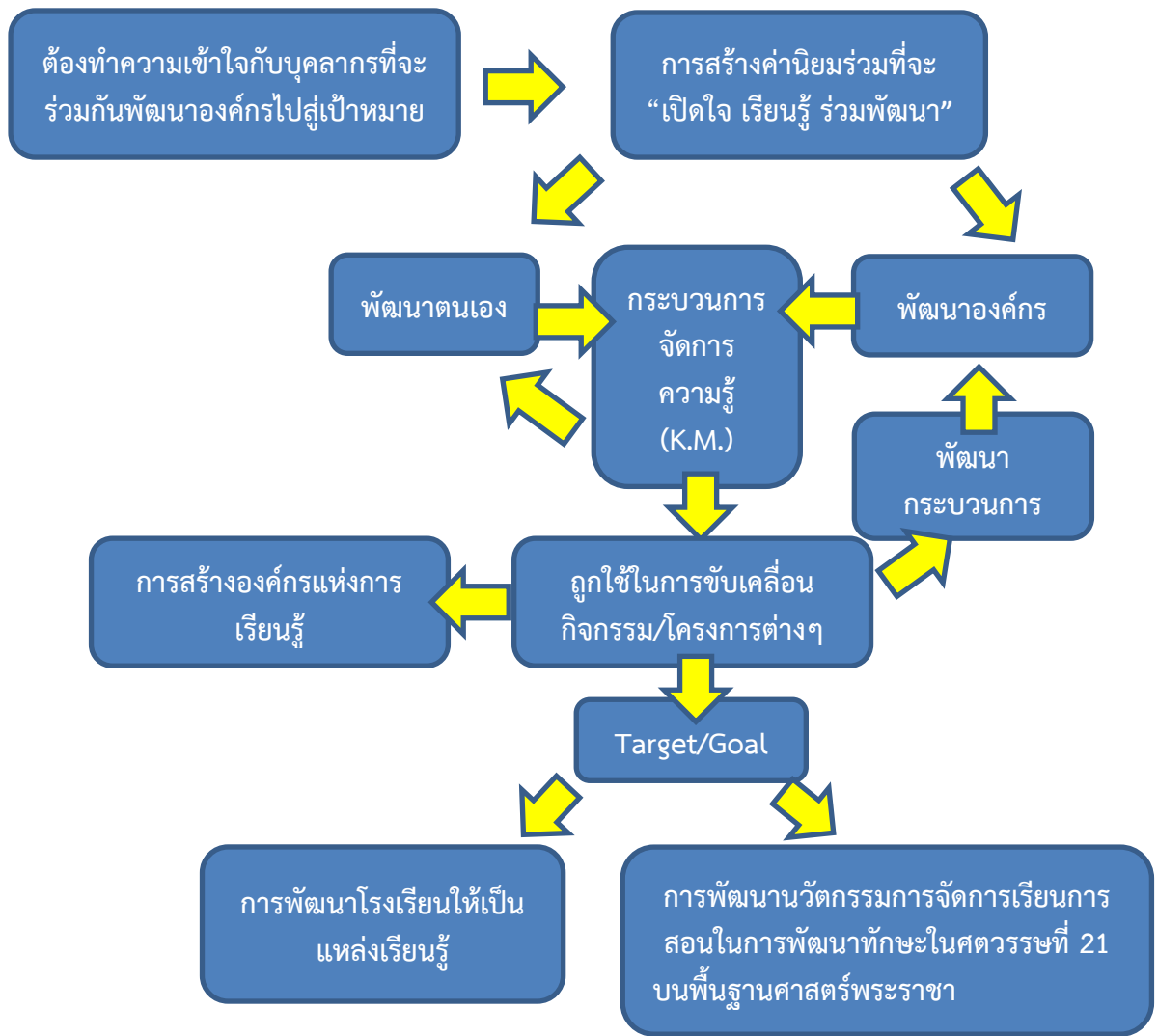

วิเคราะห์สาเหตุ

จากแผนภาพการที่จะพัฒนาองค์กรสู่เป้าหมาย ปัจจัยที่สำคัญคือ คน (ด้านบุคลากร) ซึ่งมีความหลากหลายของพื้นฐานในด้านต่างๆ เช่น เจตคติ พื้นความรู้ ลักษณะนิสัย ซึ่งเป็นปัญหาพื้นฐานของการพัฒนาองค์กร บุคลากรอาจจะยังไม่ตระหนักหรือเข้าใจในเจตนารมณ์ขององค์กร ยังคงดำรงชีวิตการทำงานแบบเดิม ใช้ความรู้ ประสบการณ์เดิม ไม่ตระหนักถึงการพัฒนาตนเอง การพัฒนาองค์กร

ดังนั้นองค์กรจึงต้องทำความเข้าใจกับบุคลากรในองค์กรถึงเจตนารมณ์ขององค์กร ในการเป็นแหล่งพัฒนาคนให้มีความรู้ มีทักษะ แก้ปัญหาได้บนพื้นฐานของความดีและความถูกต้อง (ธรรมะ) ต้องสร้างความตระหนักในพัฒนาตนเอง ให้เป็น “ผู้รู้จริง เข้าใจจริง ปฏิบัติได้ เป็นแบบอย่างได้” ซึ่งกระบวนการหนึ่งที่สำคัญในการพัฒนาคน พัฒนางาน คือ การจัดการความรู้ นำไปสู่การพัฒนาองค์กร ด้วยการ เปิดใจที่จะเรียนรู้ร่วมกัน ร่วมกันพัฒนากระบวนการทำงาน (ด้านกระบวนการ) เน้นการทำงานแบบบูรณาการ ดังแสดงในแผนภาพ

แผนภาพแสดงความสำคัญของการจัดการความรู้

มาตรการ/แนวทางการแก้ไขปรับปรุงและการนำไปสู่การปฏิบัติ

การจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการตามศาสตร์พระราชา สวนของพ่อ พออยู่ พอกิน พอเพียง
ระดับประถมศึกษา

ขั้นตอนการทำงานแบบเดิม	ปัญหาที่พบก่อนปรับปรุง	แนวทางการแก้ไข
การสอนจากหนังสือแบบเรียน เนื้อหา	ไม่บูรณาการกับการฝึกทักษะด้าน ต่างๆ ในศตวรรษที่ 21 ส่วนใหญ่ ไม่ได้ลงมือปฏิบัติทำให้ขาดแรง บันดาลใจในการเรียนรู้	ใช้ การ สอน แบบ PBL STEM STEAM ใช้ทรัพยากรในพื้นที่เป็น แหล่งเรียนรู้ ได้ลงมือปฏิบัติ เนื้อหาบูรณาการ ได้ฝึกทักษะ ได้ รับรู้ องค์กรความรู้ของแผ่นดิน
เนื้อหาบางเรื่องไม่เชื่อมโยงแนวคิด ศาสตร์พระราชา	ขาดความตระหนักในองค์ความรู้ ของแผ่นดิน	“แนวคิดศาสตร์พระราชา” ซึ่งจะ เป็นแนวทางในการดำรงชีวิตอย่าง มีความสุขของบุคลากรที่มีคุณภาพ รุ่นใหม่ของประเทศ

การบูรณาการแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ด้วยการจัดการเรียนการสอนแบบ Project Approach ระดับปฐมวัย

ขั้นตอนการทำงานแบบเดิม	ปัญหาที่พบก่อนปรับปรุง	แนวทางการแก้ไข
การสอนจากหนังสือ แบบเรียน สื่อ โทรทัศน์ และสารสนเทศ	ไม่บูรณาการกับการฝึกทักษะด้าน ต่างๆ ในศตวรรษที่ 21 สำหรับในระดับปฐมวัย การไม่ได้ สัมผัส เล่น ลงมือทำ ทำให้ขาดแรง บันดาลใจในการเรียนรู้	ใช้ การ สอน แบบ Project approach ใช้ทรัพยากรในพื้นที่ เป็นแหล่งเรียนรู้ ได้ลงมือปฏิบัติ เนื้อหาบูรณาการ ได้ฝึกทักษะ ได้รับรู้ องค์กรความรู้ของแผ่นดิน
เนื้อหาบางเรื่องไม่เชื่อมโยงแนวคิด ศาสตร์พระราชา	ขาดความตระหนักในองค์ความรู้ ของแผ่นดิน	“แนวคิดศาสตร์พระราชา” ซึ่งจะ เป็นแนวทางในการดำรงชีวิตอย่าง มีความสุขของบุคลากรที่มีคุณภาพ รุ่นใหม่ของประเทศ

การวัดผลสำเร็จ

ตัวชี้วัด	เป้าหมาย	ก่อนดำเนินการ	หลังดำเนินการ ครั้งที่ 1	หลังดำเนินการ ครั้งที่ 2	หลังดำเนินการ ครั้งที่ 3
ร้อยละนักเรียนได้รับการพัฒนาทักษะในศตวรรษที่ 21 และผ่านตามเกณฑ์ประเมินผลของผู้สอน	100	-	75		
ร้อยละของนักเรียนได้ตระหนักและรับรู้และเรียนรู้องค์ความรู้ของแผ่นดิน “ศาสตร์พระราชา” และรำลึกถึงพระมหากรุณาธิคุณในหลวงรัชกาลที่ 9	100	-	30		